

Jaarverslag

De Buurtwinkel vzw

2020

Met de steun van:

LA VILLE
DE STAD

Met de steun van:	3
Inleiding	6
De Buurtwinkel algemeen	8
Onze Activiteiten in 2020	10
3.1 Onthaal in de wijk en in De Buurtwinkel	10
Flyeractie eerste lockdown	10
Bonjour le Buurt	10
Les Gazelles d'Anneessens	11
BuurtFerrer	12
Uitstap Plantentuin Meise	12
Nederlandse conversatietafel	12
Kerstreceptie, walk in walk out	13
Uitstap zee	14
Theatervoorstelling "Melancholie aan de 5 blokken"	15
Uitstap Mons	15
Activ'Anneessens	15
3.2 Sociale dienstverlening, sociale tewerkstelling in De Buurtwinkel en klusjesdienst aan huis	17
Sociale dienst	17
Algemeen	17
Sociale dienst tijdens Corona	18
Voedselhulp	19
3.3 Actief burgerschap en participatie	21
Ideeënboom Citizenne	21
Change Anneessens	21
Algemeen	21
Interne werking Change Anneessens	22
Externe vormingen	23
Externe acties	24
Resultaten	28
Uitdagingen in de toekomst	29
Zinneke!	30
De (on)zin van participatie aan cultuur van mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie	31
3.4 Vrijwilligerswerk	33
Onze visie	33
Vrijwilligerswerk in tijden van Corona	33
Samenwerkingen en partnerschappen	34
Brussels Platform Armoede (BPA)	34

Brusselse Bond voor het Recht op Wonen (BBRoW)	34
Gemeenschapscentrum De Markten	34
Bral.brussels	35
Surviving in Brussels	35
De Geïntegreerde Wijkwerkingen (GIWW)	35
Sterk Sociaal Werk	35
Convivence / Samenleven	36
Een organisatie in ontwikkeling	37
5.1 Algemene Vergadering en Raad van Bestuur.	37
5.2 Personeel	37
5.3 Een organisatie in ontwikkeling	39
Verbouwingen	39
Venture Philanthropy Fund	40
Onze context: de Anneessenswijk	41
6.1 Armoede en inkomen	41
6.2 Werkloosheid en jongerenwerkloosheid in de Anneessenswijk	42
6.3 Nationaliteiten in de Anneessenswijk	43
6.4 Huishoudens en kinderarmoede	45
6.5 Vroegtijdig schoolverlaten	48
Uitkijken naar 2021 !	49

1. Inleiding

De Buurtwinkel is tijdens dit pandemiejaar onaflopend actief gebleven op het terrein. Vanaf de eerste dagen zochten we telefonisch contact met ons netwerk. Klusjesman Sadek hield contact met de mensen uit het onthaal door regelmatig een ommetje te maken naar het Anneessensplein, waar veel van onze bezoekers de dag doorbrengen.

Onze sociale permanentie bleef open, want het werd al snel duidelijk dat door het verplichte thuiswerk de dienstverlening van vakbonden, mutualiteiten, OCMW's en ambtenaren en werknemers in allerlei diensten en instellingen plots stopte. Personen die een sleutelfunctie bekleden wat betreft toegang tot (wettelijk gegarandeerde!) grondrechten zoals sociale zekerheid, bijstand, inkomen, maar ook huisvesting en basic niet online dienstverlening vanuit de overheid stopten met werken. Er werd onverbiddelijk op de pauzeknop gedruwd terwijl heel wat mensen van dag tot dag leven, continu de administratieve en financiële eindjes aan elkaar knopen. De ontoegankelijkheid van reguliere diensten was flagrant tijdens de eerste 2 à 3 maanden. Met onze sociale permanentie werkten we vervolgens aanklappend tav deze diensten: meelappend tot de hoofdzetel, mail na mail, na mail versturen en opvolgen, minutenlang de wachtmuziek op de luidspreker,... gewoon voor dat ene noodzakelijke document, die vraag waarom de betaling van het leefloon nog niet gebeurd was, de afspraak voor asielaanvraag (en bijhorend recht op opvang) enz.

Tegelijkertijd begon de roep voor voedselhulp luider te worden. Duizenden mensen zonder papieren in Brussel creëren meerwaarde door in het zwart onze markten, restaurants en was-en plas te garanderen. Door de maatregelen vielen deze mogelijkheden tot inkomsten weg. Het werd dan kiezen tussen huur betalen of eten kopen. De voedselbanken zaten verlegen om vrijwilligers, die vaak tot de risicogroep behoren. In 2020 voorzagen wij met De Buurtwinkel voor vele duizenden euro's voedselhulp tijdens 5 maanden voedselpakketten aan meer dan honderd mensen per week. Een actie die dankzij doorgedreven communicatie grotendeels werd gefinancierd via giften in de eerste fase van de pandemie en daarna door de overheid werd ondersteund.

Onder impuls van Corona trekken we sinds oktober tot op heden elke week één dag de wijk te voet in, contact makend met mensen, polsend naar hoe het gaat, promo makend voor onze dienstverlening, kijkend of er mensen zijn die geïsoleerd geraken en al dan niet bepaalde hulpverlening nodig hebben. Dit project heet "Bonjour le Buurt".

Wij bleven ook meeneemkoffie aanbieden, bleven sociaal infopunt en indien een meer gecompliceerde vraag ons bereikte was er onze sociale permanentie uiteraard.

Behalve deze aanpassingen en bijsturingen in functie van deze gezondheidscrisis, hebben we zoveel als mogelijk getracht business as usual te garanderen. Het was een goedgevuld jaar, en dus een goedgevuld jaarverslag. We wensen u veel leesplezier !

Het Buurtwinkel Team

Ine, Veerle, Maëlan, Sadek, Bart

2. De Buurtwinkel algemeen

De Buurtwinkel vzw is een geïntegreerde wijkwerking die werkt aan de duurzame ontwikkeling van de wijk met focus op twee domeinen: armoedebestrijding en sociale wijkontwikkeling. Daarnaast werden de laatste 2 jaren sterk ingezet op talentontwikkeling bij de vrijwilligerswerking en op professionaliseringstrajecten op maat.

Hierdoor kent De Buurtwinkel een sterke dynamiek rond ontmoeting, werken aan empowerment en actief burgerschap.

De hoofddoelstelling van De Buurtwinkel is het verhogen van de kwaliteit van het samenleven met, voor en door de bewoners in de wijk.

Dit realiseren we door De Buurtwinkel te profileren als een ontmoetingspunt voor wijkbewoners, waar talenten en competenties van alle wijkbewoners worden ingezet. Zo werken we aan het samenleven in de buurt en de ontwikkeling van de wijk, op maat van de bewoners.

Daarnaast wordt er via groeps- en themawerk, vormingen en infomomenten gewerkt aan bewonersparticipatie en actief burgerschap. De bezoekers van De Buurtwinkel kiezen de thema's waar we rond werken. Het gaat onder andere over grondrechten zoals huisvesting, veiligheid, netheid, gezondheid, mobiliteit en luchtkwaliteit. De Buurtwinkel vindt het belangrijk om de bewoners van de wijk te ondersteunen in hun ambities om over maatschappelijke thema's -die hen zelf en hun wijk aanbelangen- de dialoog aan te gaan met het stadsbestuur, VGC en Gewest.

De Buurtwinkel kan beroep doen op een gevarieerde groep vrijwilligers die instaat voor de organisatie en begeleiding van een laagdrempelige socio-cultureel aanbod zoals ontmoetingsactiviteiten, conversatiegroepen, taallessen, een loopgroep en uitstappen. Voor deze vrijwilligers en voor de doelgroepmedewerkers biedt De Buurtwinkel individuele trajecten aan die gericht zijn op de verdere ontwikkeling van hun competenties.

De werking van De Buurtwinkel groepeerde verschillende deelwerkingen. Alle deelwerkingen onderschrijven dezelfde missie, namelijk (sociale) leefbaarheid van de wijk met een duurzaam karakter. Sommige deelwerkingen zijn integraal ingebed in de juridische structuur van de vzw, andere deelwerkingen zijn het resultaat van een samenwerking met een of meer partnerorganisaties. Er bestaat nu een actief samenspel tussen de eigen deelwerkingen, de lokale netwerkactoren en actoren zoals Nederlandstalige gemeenschapspartners, stadsdiensten en wijkorganisaties.

De Buurtwinkel vervult ook een hub-functie: partnerorganisaties kunnen (tijdelijk) hun intrek nemen in het gebouw (Samenlevingsopbouw) of gebruik maken van de logistieke ondersteuning en expertise van de vzw.

Wat we bereiken:

- *We verbinden* mensen, met elkaar en met de samenleving, ook tijdens lockdown
- *We verbeteren* de kwaliteit van wonen en leven
- *We geven bewoners een stem* en maken de wijk zichtbaar

Wat we bieden:

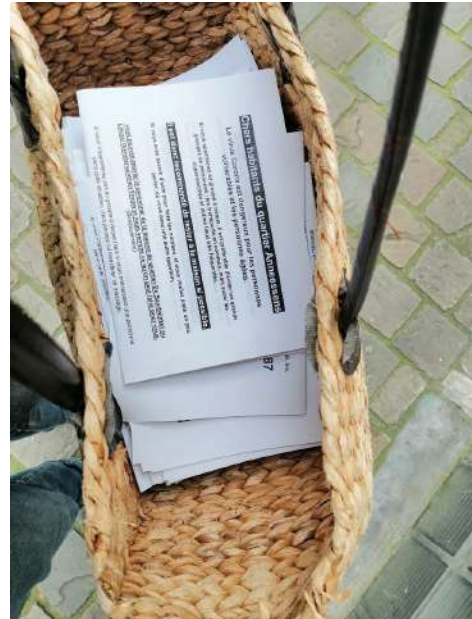
- *Onthaal* in de wijk en in De Buurtwinkel
- *Sociale dienstverlening* in De Buurtwinkel en *klusjesdienst* aan huis
- Actief burgerschap en *participatie*
- Vrijwilligers(werk)

3. Onze Activiteiten in 2020

3.1 Onthaal in de wijk en in De Buurtwinkel

Flyeractie eerste lockdown

De eerste lockdown-aankondiging in maart deden we vanuit De Buurtwinkel en LDC Forum een brievenbus-actie. In 1/3 van de brievenbussen van de wijk Anneessens hebben we een brief binnengestoken. Op die brief stond basisinformatie over de lockdown en de contactgegevens van De Buurtwinkel en LDC Forum. Indien mensen bvb hulp nodig hebben om boodschappen te doen, als ze vragen hebben, dan mogen ze contact opnemen. We zijn enkele keren opgebeld geweest als reactie op deze actie. Er is een 3 tal keer boodschappen gedaan voor inwoners. Een week of twee na onze actie

hebben de

buurthuizen van de stad een soortgelijke actie gedaan, grootschaliger en met professionele flyers.

Bonjour le Buurt

Elke donderdagvoormiddag trekken twee sociaal werkers de wijk in. Corona en de bijhorende maatregelen dagen ons en onze werking positief uit om creatief na te denken over onze rol in de Anneessenswijk, ook tijdens deze extra moeilijke tijden. We weten uit ervaring dat dergelijke uitzonderlijke pandemie-omstandigheden vragen naar uitzonderlijke acties. We willen er blijven zijn voor onze mensen, die tijdens 'normale tijden' al moeilijk te bereiken zijn. Zij hebben nu nog meer kans om uit de boot te vallen. We zeggen (actief en bewust) 'Bonjour' of 'hallo' tegen de mensen die

we op straat kruisen. Zo creëren we korte, betekenisvolle ontmoetingen op de stoep. En die stoepgesprekken, hoe kort of oppervlakkig ook, zijn vandaag de dag van onschatbare waarde, want, other people matter.

Met dank aan de studenten van Francisco Ferrer deelden we 250 totebags uit aan de mensen in de wijk. (Foto's met dank aan het Fonds Daniël De Coninck, beheerd door de Koning Boudewijnstichting. Copyright Frank Toussain, franktoussaint.be)

Les Gazelles d'Anneessens

Tot aan de lockdown trainde onze Gazelles d'Anneessens lustig samen verder op vrijdagavond in het Warandepark. We deden ook mee aan twee wedstrijden, namelijk de Relais Givrés in Neder-Over-Heembeek in januari, waar we onze teamtijd verbeterden ten opzichte van vorig jaar, en de Chicon Run in Evere op 2

februari waar onze loper Riet Straetmans goud bij de vrouwen won !

BuurtFerrer

BuurtFerrer is een samenvoeging van Buurtwinkel en Hogeschool Francisco Ferrer. De samenwerking met onze burens heeft al tot verschillende mooie initiatieven geleid en één daarvan is BuurtFerrer. Deze groep studenten zamelde fondsen in voor de Buurtwinkel en hielp ons bij het organiseren van 3 uitstappen waarvan 2 in 2020, namelijk een bowlingavond en ontdekkingstocht doorheen het mooie Mons.

Uitstap Plantentuin Meise

Op 25 september gingen we naar de beroemde plantentuin net buiten Brussel. Niet enkel om de flora uit alle hoeken van de wereld te bewonderen, maar ook voor de kunstwerken van de artiestengroep Talent in Beweging die in het kasteel op het domein werden tentoongesteld.

Nederlandse conversatietafel

Van januari tot maart was er een tweewekelijkse conversatietafel Nederlands. Een vaste vrijwilligster omkadert de conversatietafel. In maart is het gestopt door de eerste lockdown. Om actief te blijven met de deelnemers ontstond 'Nederlandse télé conversatietafel'. Elke dinsdagochtend konden de deelnemers via WhatsApp met elkaar praten. De moderator leidt het gesprek en stelt vragen aan de deelnemers. Over seizoenen, artikels over de Coronacrisis tot lievelingsmuziek, alles passeert wel de revue. In totaal waren er een 5 tal deelnemers. We merkten dat het voor de deelnemers belangrijk was om een activiteit te hebben die elke week doorging en die mee voor structuur zorgt in het dagelijkse leven.

Kerstreceptie, walk in walk out

Dit jaar was er geen kerstfeest maar wél een kerstmaaltijd om af te halen! De Buurtwinkel nodigde al haar trouwe bezoekers uit. Elke bezoeker kreeg een tijdsslot toegewezen om zo de veiligheid te waarborgen. Naast een warme maaltijd was het vooral ook belangrijk om iedereen weer te zien en een echt gesprek te hebben. Het was een succes! In totaal zijn er 54 maaltijden uitgedeeld.

Uitstap zee

Op 28 juli trokken we met een bende van 20 Brusselaars naar Oostende. Naar jaarlijkse gewoonte was onze zee-uitstap een schot in de roos, een sprong in het water, een gevecht tegen de wind. Onze kust geeft altijd een beetje vakantiegevoel wat in tijden van Corona ook voor onze deelnemers meer dan welkom was. Op naar 2021.

Theatervoorstelling “Melancholie aan de 5 blokken”

Op 29 januari gingen we met Change Anneessens naar een theatervoorstelling van het Brussels Brecht Eislerkoor over het wel en wee van de bewoners van de sociale woonblokken aan de Papenvest die zullen worden afgebroken.

Uitstap Mons

Op vrijdag 28 februari gidsten de studenten van BuurtFerrer ons op een koude en regenachtige dag door de hoofdstad van de provincie Henegouwen.

Activ'Anneessens

We speelden al een tijdje met het idee om een online Anneessens-community te beginnen op sociale media. De lockdown heeft deze beslissing versneld. We creëerden de Facebookgroep “Activ’Anneessens” met de bedoeling om online een groep mensen te verbinden die alert zijn voor de wijk en de meest kwetsbaren, ouderen,... tijdens de lockdown. We zagen het ook als een middel om te communiceren naar de wijk en mensen te informeren over de hulpverleningsmogelijkheden tijdens de lockdown, om acties aan te kondigen, betrokkenheid te genereren, enz. In december had de groep meer dan 130 leden. De meeste posts in de groep zijn van De Buurtwinkel en LDC Forum, maar ook burgercollectief “Anneessens in Green” die zich bezighoudt met het vergroenen van de wijk, en bekende wijkbewoner Anas Ticot zijn de lokale influencers. Buurtferrer van de Francisco Ferrer Hogeschool zorgde ook voor content over de wijk. We zien ook alsmaar meer wijkbewoners die zaken beginnen te delen: een verloren kat, objecten die te geef worden aangeboden of gezocht worden, wijkbewoners die iets voor de wijk betekenen die in de spotlights worden gezet, artikels die worden gedeeld, oproepen

voor solidariteitsacties enz. Dat was de oorspronkelijke bedoeling was van deze groep:

wijkbewoners die over de wijk praten, dingen aan elkaar vragen, elkaar informeren. To be continued...

3.2 Sociale dienstverlening, sociale tewerkstelling in De Buurtwinkel en klusjesdienst aan huis

Sociale dienst

Algemeen

Tijdens de sociale permanentie op dinsdag- en donderdagvoormiddag ontvangen we telkens vijf tot zes personen die één of meerdere hulpvragen stellen. Dit is het gemiddeld aantal personen dat we kunnen helpen op een voormiddag, maar vaak loopt het uit. De sociale permanentie is open van 9u30 tot 12u30 en we nemen meer tijd dan bij andere organisaties om de mensen te helpen, dat is wat we vaak te horen krijgen. Daarom voelen de personen die zich hier komen aanmelden op hun gemak, omdat ze weten dat er goed voor hen gezorgd wordt. De hulpvragen zijn zeer uiteenlopend: vaak nemen we de rol op van publiek schrijver, geven hulp bij het invullen van documenten, bij het versturen van sollicitaties en CV's, we bellen en mailen naar diensten, helpen bij het zoeken naar een woning, beantwoorden vragen ivm verblijfsdocumenten en medische kaart, beantwoorden ook allerlei juridische vragen, infovragen en andere vragen. Mensen komen ook raad vragen voor problemen van meer persoonlijke aard of hebben soms gewoon nood aan een luisterend oor. Het is ook mogelijk om een afspraak te maken en langs te komen op een ander moment voor een specifieke vraag, sommige vrouwen komen bijvoorbeeld liever buiten de sociale permanentie omdat ze zich veiliger voelen in een omgeving waar er minder mensen zijn. Soms gaan we zelfs mee op stap met de personen die het nodig hebben om een demarche te realiseren. Vaak vormt de taal of het formele communiceren van bepaalde onderwerpen het eigenlijke probleem.

Voor meer gespecialiseerde vragen verwijzen we door naar organisaties met de juiste expertise. Met enkele organisaties hebben we de afspraak dat we kunnen bellen om raad inzake specifieke cases. Sinds we staan vermeld in een folder van Stad Brussel, vinden ook jonge ouders hun weg naar De Buurtwinkel voor de inschrijvingsmomenten voor het Nederlandstalig onderwijs en voor crèches. Meer en meer ouders komen ook vragen stellen over het Franstalig onderwijs. Ze komen ook om advies te vragen over welke scholen kwalitatief het best zijn of voor hulp bij een moeilijke situatie die hun kinderen meemaken. Het CLB is dan meestal een ideale partner om daarvoor een oplossing te vinden.

De oplossingen die we aanreiken zijn vaak klein maar concreet. Mensen geven aan dat in de veelheid aan praktische zaken of problemen die ze moeten behandelen, een concrete oplossing vinden voor één daarvan hen motiveert en mentale rust geeft. Verder is deze sociale dienstverlening een interessante manier om te weten wat er leeft bij de mensen in de wijk,

vooral bij kwetsbare mensen. Bovendien bereiken we met de sociale dienst nieuwe mensen met interesse voor onze activiteiten.

Sociale dienst tijdens Corona

Na de afkondiging van de eerste lockdown hielden we enkel sociale dienst op afspraak. Vanaf de eerste versoepelingen in de zomermaanden herstartten we met de permanentie in De Buurtwinkel. We zien duidelijk een verschuiving in het soort hulpvragen. Contact faciliteren met OCMW, vakbond, mutualiteit, RVA, enz, is altijd al een vaak terugkomende hulpvraag geweest, maar tijdens de lockdown was het nog moeilijker om dit soort diensten en instellingen te bereiken, laat staan er door verder geholpen te worden. Uiteraard begrijpen wij dat tijdens een pandemie thuiswerk aangewezen is, maar het gaat hier vaak over mensen die posten bekleden die de toegang tot grondrechten faciliteren. Zonder de dienstverlening van deze loketbedienden of ambtenaren komen inkomen en huisvesting in het gedrang. Beeldt u in dat bvb uw leefloon plots niet meer wordt uitbetaald en u weken lang uw sociaal assistent niet kan bereiken en de huur en de rekeningen moeten betaald worden. Dit zorgt voor een aaneenschakeling van problemen en bijhorende stress.

Het feit dat veel armoedeverenigingen onverminderd bleven doorgaan tijdens de crisis, zorgde er voor dat wij vanuit Vlaanderen erkend werden als essentiële dienstverlening voor onze hulpverlening. Maar men had beter eerstelijns bedienden en ambtenaren deze erkenning gegeven, zodat hún essentiële dienstverlening niet in het gedrang was gekomen.

Klusjesdienst

Geen SDO, wél geïntegreerde wijkwerking

In 2020 had de Buurtwinkel nog een erkenning als Sociaal Democratische Onderneming, maar geen mandaat en financiering meer omdat wij geen 4 klusjesmannen in dienst hebben wat een bindende voorwaarde is. De nieuwe voorwaarden zijn niet meer op maat van onze geïntegreerde wijkwerking. Wij implementeren sociale tewerkstelling op onze manier: minder focus op economie,

voluit gaan voor een holistische aanpak. De functie van trajectcoach hebben we afgebouwd om meer tijd te maken voor wijkwerk. In principe kunnen wij 4 doelgroepmedewerkers begeleiden, maar geen 4 klusjesmannen. Wij willen onze medewerkers breder inzetten binnen de werking en meer competenties aanleren dan deze gelinkt aan klussen.

Unieke dienstverlening

Onze polyvalente klusjesman-instructeur en zijn medewerker voeren bij kansarme bewoners uit de wijk kleine renovatie- en herstellingswerken uit. Hiermee biedt de klusjesdienst een antwoord op vragen rond leefbaarheid en huisvesting in de Anneessenswijk. Mensen met een laag inkomen leven vaker in ongezonde huurwoningen en ze stellen noodzakelijke werken vaker uit. De Buurtwinkel biedt een gratis klusdienst aan voor bewoners onder een bepaalde inkomenslimiet. De bewoner betaalt wel het materiaal. Onze klusjesman is een man van de wijk, hij vangt veel signalen op met betrekking tot de wijk, haar bewoners en de werking van De Buurtwinkel.

Klussen tijdens een Corona-jaar

Corona zette de klusdienst volledig stop. We waren nog enkele maanden in het begin van het jaar actief. In 2020 maakten 24 individuele personen gebruik van onze klusjesdienst, goed voor 41 interventies.

Een overzicht:

Overzicht van de klussen	
Montage	2
Elektriciteit	6
Loodgieterij	5
Schilderwerken	14
Andere	14
Totaal	41

Medewerkers

Emal werkte tot 20 mei 2020 als rechterhand van onze instructeur Sadek. De zoektocht naar een nieuwe medewerker duurde door Corona wat langer: op 1 oktober 2020 startte onze nieuwe doelgroepmedewerker, Maëlan.

Voedselhulp

In een crisis worden extremen vaak nog meer

benadrukt. Dat is tijdens de sanitaire crisis nogmaals naar boven gekomen. Namelijk het feit dat er families en mensen zijn die letterlijk honger lijden in de hoofdstad van een welvarend land als België. We probeerden met De Buurtwinkel een deel van deze nood op te vangen. Via een samenwerking met Pigment voorzagen we van april tot augustus wekelijks voedselpakketten voor een 40-tal gezinnen of 130 personen waarvan 10 kinderen. Onze oproepen voor giften waren redelijk succesvol, maar vanaf juni werd het financieel niet houdbaar dit te blijven organiseren. Op dat moment konden we rekenen op producten van Cultureghem, gefaciliteerd via Samenlevingsopbouw Brussel. Bij de aanvang van het nieuwe werkjaar besloten we te stoppen met de voedselpakketten. De vraag bleef bestaan, maar we konden mensen doorverwijzen naar de voedselbanken, rechtstreeks naar Cultureghem, de OCMW's, zodat we ons weer konden focussen op onze kerntaken.

3.3 Actief burgerschap en participatie

Ideeënboom Citizenne

Deze zomer plantte Citizenne twee maal een boom op het plein naast De Buurtwinkel. De boom is een installatie van recup materiaal. Citizenne experimenteerde in 2020 met illustratoren/tekenaars: passanten geven een thema, tekenaars geven het verhaal terug in een klein kunstwerkje. We vroegen mensen hoe ze de afgelopen periode beleefd hebben, wat hen blijft, wat voor hen het nieuwe normaal is, wat veranderde of net niet,... Hiervan maakt de tekenaar een tekening van. Het origineel is voor de passant en Citizenne en De Buurtwinkel postten de

foto's op social media (instagram en facebook). Dit was voor sommige mensen in ons onthaal die in een zeer kwetsbare positie zitten, ook mentaal, een goede methode om collectief iets rond de pandemie en de maatregelen te doen.

Change Anneessens

Algemeen

Change Anneessens maakt deel uit van de Vereniging Waar Armen het Woord Nemen. Dit valt binnen het Vlaams decreet van 21 maart 2003 betreffende de armoedebestrijding. In dat decreet staat participatie van mensen in armoede centraal.

Change Anneessen is een discussie- en actiegroep. Ze werken rond het recht op wonen en het samenleven in de wijk. Via activiteiten leren ze hun rechten kennen en gaan ze de dialoog aan met instellingen en politici om zo de situatie van de Brusselaars te verbeteren. Change Anneessens komt twee keer per maand samen om informatie uit te wisselen, acties voor te bereiden of om zich te ontspannen.

De leden vormen samen een groep doordat ze in het kader van een bepaald grondrecht (vb.: het recht op een degelijke woning) een gelijkaardig probleem ervaren. Samen staan ze sterk. Ze vormen samen één stem en nemen het op voor andere burgers die met dezelfde problematieken geconfronteerd worden.

Interne werking Change Anneessens

Zoals reeds vermeld staat participatie centraal bij Change Anneessens. Zonder de leden is er geen werking. Dit jaar zijn er 9 leden, met een harde kern van 5 leden die op regelmatige basis aanwezig en actief zijn.

De inhoud van de tweewekelijkse vergaderingen is een combinatie van de inbreng van de leden, de actualiteit, de samenwerkingen met andere organisaties en lopende acties.

Daarnaast organiseren we elk jaar ook een aantal vormingen voor de leden. Dit met als doelstelling de kennis te vergroten en op die manier mensen te versterken. De vormingen gebeuren op vraag van

de leden en zijn vaak gerelateerd aan thema's waarvoor we actief zijn. Volgende vormingen werden georganiseerd:

- De impact van inkomensongelijkheid op de gezondheid en diverse sociale problemen.
- Inleiding: de werking van OCMW's en de missie van Baskuul.
- De maatregelen van de Brusselse Regering rond Huisvesting.

Change Anneessens heeft gedurende de lockdown periode stilgelegen. De vorming 'Maatregelen van de Brusselse Regering rond Huisvesting' heeft wel online plaatsgevonden maar de werking is officieel terug opgestart in september.

Het is niet altijd mogelijk geweest om continuïteit te voorzien in de werking door de veranderende regels tijdens de sanitaire crisis. In het eerste deel van de lockdown was het nog aanpassen aan de situatie. Als de situatie wat meer gewoon werd konden we makkelijker schakelen tussen de verschillende maatregelen. Van 'wandeling vergaderingen' tot 'WhatsApp videobellen' tot 'individueel mensen opbellen'. Alles is wat de revue gepasseerd.

In september is er een nieuwe medewerker voor de Vereniging Waar Armen het Woord Nemen begonnen bij De Buurtwinkel. Met de methodiek 'Child to Child' wordt er een kader en een leidraad geboden om op een participatieve manier te werken. De leden maakten een lijst van dingen die hun kwaad maakten, die ze onrechtvaardig vinden. Uit die lijst werd een keuze gemaakt wat het meest

prioritair was. Daaruit kwam dat ze graag wilden werken rond 'institutionele onrechtvaardigheid' en 'de hoge huurprijzen'.

Externe vormingen

Stadswandeling 'La Marche Urbaine':

Samen met vzw Bonnevie creëerden we een stadswandeling met als thema de wooncrisis is en hoe deze beleefd wordt door verschillende inwoners in Brussel. De stadswandeling werd in 2020 1 keer georganiseerd met een 14 tal deelnemers.

Filmvertoning 'Jeu de Loi' aan Lokaal Dienst Centrum Het Anker:

De film 'Jeu de loi' is een verzameling van getuigenissen en van ludieke scènes die een aanklacht vormen tegen de wooncrisis in Brussel. De getuigenissen accentueren de persoonlijke gevolgen die mensen ondervinden. Hierdoor is het voor een breed publiek toegankelijk en wordt de woonproblematiek een bespreekbaar en tastbaar onderwerp.

Voor LDC Het Anker deden we een filmvertoning van 'Jeu de loi'. De film die we maakten samen met La Rue en met de Centre Vidéo de Bruxelles. Na de vertoning volgde een debat over de wooncrisis waaraan een 16-tal mensen deelnamen.

Infosessie Welzijnszorg nieuwe campagne 'Wonen: onbetaalbaar? Onaanvaardbaar!'

De coördinator gaf een overzicht van de specifieke woonproblemen in Brussel. Een 30-tal sympathisanten van Welzijnszorg namen deel.

<https://welzijnszorg.be/infosessie-dossier>

Webinar: sociaal werk en de impact van Corona.

Sterk sociaal werk 'Brussel' organiseert jaarlijks een bijeenkomst voor de sociaal werkers in Brussel. Normaal ging dat in maart door maar door de Covid-19 situatie werd het geannuleerd. Op 19 november werd er als alternatief een Webinar georganiseerd. Er waren in totaal een 100-tal deelnemers.

<https://departementwvg.be/ssw/regionaal-brussel>

Externe acties

Het algemene beleidsthema bij Change Anneessens is 'huisvesting'. Hier rond hebben we een aantal acties gedaan:

Les 23 du logement:

Met verschillende lidorganisaties van de BBROW werden er enkele acties samen opgezet. 'Les 23' verwijst naar het artikel 23 in de Belgische grondwet waarin het recht op behoorlijke huisvesting o.a. staat. Alle acties gaan dus steeds over de toegang tot dit recht. Op 23 juni werd er een eerste actie georganiseerd 'geen uithuiszettingen zonder herhuisvesting'.

De actie was als reactie op het einde van het moratorium op uithuiszettingen in augustus. De regering had tot dan door de sanitaire crisis daklozen tijdelijke opvang geboden, er is een coronahuurpremie in het leven geroepen en de uithuiszettingen zouden opgeschort worden tot augustus 2020.

Omdat het voor vele sociale organisaties, en vooral de mensen die hiervan de gevolgen ondervinden, onzeker is wanneer de genomen maatregelen zullen stoppen wordt er dan ook geëist dat er meer duidelijkheid komt: geen uithuiszettingen zonder herhuisvesting.

De actie was gericht naar de gewestregering van Brussel, ze werd dan ook gevoerd voor het Brussels Parlement. Het moratorium op de uithuiszettingen is toen verlengd geweest.

Actie 'Zonnige groetjes uit Brussel':

Het BPA had in samenwerking met andere organisaties op het terrein een actie voorbereid naar aanleiding van het tekort aan winteropvang voor dak- en thuislozen in Brussel. De Buurtwinkel ondersteunde de actie.

De grootste bezorgdheid is dat er onvoldoende opvangplaatsen voorzien worden door de regering. Dokters van de Wereld schat dat er zo'n 800 à 1000 plaatsen tekort zijn.

Om de regering wakker te schudden en de noden duidelijk te maken werden er postkaartjes

verzonden naar de bevoegde ministers (Alain Marron en Elke Van den Brandt).

Achteraf heeft Alain Marron contact opgenomen met het BPA. Daar heeft hij meer participatie beloofd en een zitje in Bruss'Help, het regionaal centrum dat de coördinatie heeft voor de nood- en inschakelingsvoorzieningen.

'Digitale kloof'

Tijdens de sanitaire crisis werd duidelijk dat er een hele groep mensen wordt uitgesloten van onze samenleving door de digitalisering van vele aspecten in onze maatschappij. Met de mensen zijn we in gesprek gegaan over wat er moeilijk verliep tijdens de lockdown en specifiek

over wat er moeilijk liep rond alles wat met het digitale te maken heeft.

Samen met het BPA en de verschillende VWAWN hebben we a.d.h.v. het voorbeeld voor de aanvraag van de Belgium Railpass getoond welke drempels er bestaan. Voorbeelden van drempels zijn: het digitaal aanvragen van de Railpass, geen pc hebben, geen internet of geen digitale

vaardigheden, geen identiteitskaart hebben, ...

Dit werd in een filmpje gegoten en doorgestuurd naar verschillende politici.

Het was vooral sensibiliserend bedoeld, de mail is verstuurd naar 94 politici, 67,4% heeft de mail geopend, 8 politici hebben geantwoord:

Fabrice Cumps (burgemeester van Anderlecht), David Clarinval (Federale minister voor Democratische vernieuwing), Wouter Beke (Vlaamse minister voor Welzijn), Benjamin Dalle (Vlaamse minister voor Brussel), Bart Somers (Vlaamse minister voor gelijke kansen), Rudi Vervoort (Minister-Président van de Brusselse regering), OCMW Molenbeek.

‘Dag tegen armoede’ 17/10

Met Change Anneessens namen we ook dit jaar deel aan de actie van *Rendre Visible l’Invisible* op de dag tegen armoede. Het is een collectief van verenigingen, dat gemobiliseerd wordt rond 17 oktober. Sinds 2017 organiseren zij een evenement in Brussel om een stem te geven aan degenen die in armoede leven. Zo wordt hun situatie onder de aandacht gebracht.

Dit jaar waren er op de Brandhoutkaai allerlei standjes. Het thema was ‘Geen klimaatrechtvaardigheid zonder sociale rechtvaardigheid!’. De 5 eisen die we deze dag aankaarten zijn:

1. Verhoog de laagste uitkeringen tot boven de Europese armoedegrens en maak ze toegankelijker!
2. Investeer in een sterke en rechtvaardige sociale zekerheid, zodat iedereen zijn recht op welvaart kan opeisen!
3. Geen klimaatrechtvaardigheid zonder sociale rechtvaardigheid: een inclusieve en eerlijke overgang naar een groenere samenleving tot stand brengen.
4. Zorg voor een ambitieuze begroting, anders zullen deze maatregelen niet worden uitgevoerd.
5. Betrek mensen die in armoede leven actief bij de beleidsvorming, zij zijn een deel van de oplossing.

’s Avonds namen we deel aan de fakkeltocht die door Brussel liep om het onzichtbare zichtbaar te maken.

Structureel overleg tussen de VWAWN en VGC: trial & error

Het BPA en de 7 VWAWN in Brussel werden in 2019 uitgenodigd door het college van de VGC om de samenwerking te herdefiniëren. Minister Elke Van den Brandt, voorzitter van het college van de VGC en o.a. bevoegd voor Welzijn wilde dan ook de samenwerking verbeteren.

Dit jaar werd de zoektocht naar een verbeterde samenwerking verder gezet. Met Change Anneessens dachten we na over wat het thema 'welzijn' betekent.

We gingen in gesprek met Elke Van den Brandt door middel van een Corona-veilige wandeling waarbij mensen getuigenissen gaven. Het doel van de wandeling was duidelijk maken rond welke thema's we als VWAWN willen samenwerken met de VGC;

1. Thuisloosheid/huisvesting
2. Digitalisering
3. Psychosociaal welzijn
4. Toegang tot (geestelijke) gezondheidszorg ongeacht het statuut

7 mensen van Change Anneessens waren betrokken bij de dialooggesprekken rond 'welzijn'. Tijdens de wandeling met Elke Van Den Brandt waren er 2 mensen van onze werking aanwezig.

Brusselbreed Onthaal Mensen Zonder Wettig Verblijf

Dit is een participatief project waarbij vanuit de ervaringsdeskundigheid van MZVV naar manieren gezocht wordt om

samen met organisaties en diensten drempels en hiaten in de dienstverlening weg te werken. Het project wordt 16 maanden financieel ondersteund door de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

De thema's en drempels worden gekozen door de ervaringsdeskundigen. Eerst vanuit ronde tafels enkel met de ervaringsdeskundigen, vervolgens worden er vanuit dialoog met de betrokken actoren verbeterpiste's voorgesteld en geconcretiseerd.

Het was dus een mooi resultaat dat de VGC gehoor gaf aan de specifieke thema's waarrond de verenigingen wilde werken en hiervoor financiële steun ter beschikking stelde. Het project is helemaal op het einde van 2020 van start gegaan. We zetten netwerk van organisaties op die hun dienstverlening afstemmen op mensen zonder wettig verblijf door:

- kennis over de situatie van deze mensen,
- een onthaalfunctie met kennis van aanbod voor deze mensen,
- een aangepast aanbod en tot slot een campagne naar publiek en politiek toe.

Traject ervaringsdeskundige armoede

Het BPA en de 7 Brusselse VWAWN krijgen vanuit overheden en andere organisaties regelmatig vragen voor vormingen. Het DNA van een VWAWN maakt dat er bij vormingen beroep wordt gedaan op de ervaringsdeskundigheid van mensen in armoede, via bijvoorbeeld getuigenissen. Dit is allesbehalve een gemakkelijke opgave voor een ervaringsdeskundige. Bij de VWAWN leeft de nood aan een vorming en een kader ter ondersteuning van een ervaringsdeskundige. Een gids om het vormingswerk te ondersteunen, maar ook om een omgeving te creëren waarin mensen het woord durven nemen.

Bij de vereniging 'Het Huizeke' werd 2 jaar eerder reeds gestart met een vormingstraject rond ervaringsdeskundigheid. Het huidige vormingstraject is hiervan een verderzetting. Het objectief is om te komen tot een co-creatief draaiboek voor vormingen samen met ervaringsdeskundigen, aangepast aan de context van de Brusselse VWAWN.

Door de covid-crisis is het vormingstraject ingekort van 7 sessies naar 5 sessies. Het was noodzakelijk om voor de bijeenkomsten op te zoek te gaan naar digitale alternatieven. In 2020 vonden er reeds 3 sessies plaats waarbij zowel werkers als ervaringsdeskundigen deelnamen. Doordat de deelnemers allen een ervaringsdeskundigheid in zich dragen is een uitwisseling hierover interessant voor hen. Thema's die behandeld werden zijn o.a.:

- Waarom zijn getuigenissen van ervaringsdeskundigen belangrijk?
- Getuigen, hoe doe je dat en wat doet dat met jou?
- Hoe ondersteun en omkader je de ervaringsdrager voor, tijdens en na de vorming?

Resultaten

Het was geen evident jaar voor een groepswerking als Change Anneessens. Vooral omdat de Coronacrisis alles door elkaar heeft geschud. Tussen al het nieuws van de pandemie door probeerden we contact te houden met de mensen en bedachten we telkens weer wat nu weer wél mag en wat weer zeker niet. Dit was verre van evident.

Ook voor ons publiek, en dus ook de leden van Change Anneessens, was en is het geen gemakkelijke periode. We merkten bij verschillende mensen hoe moeilijk het is om alles nu

digitaal te moeten doen. Om die reden blijven we voornamelijk actief door elkaar in levende lijve te ontmoeten.

We hebben dit jaar een aantal mooie resultaten bereikt met onze groep. Zoals het traject dat we hebben gelopen met de VGC rond het thema 'Welzijn'. Hierdoor kan er nu gewerkt worden aan verschillende doelstellingen die voor ons publiek prioritair zijn.

De actie van 'Les 23 du logement' was een eerste actie na een lange pauze. We merkten dat dit ook voor ons publiek belangrijk was om terug actief te zijn. Daarnaast speelde het in op een actuele problematiek: de uithuiszettingen!

Het BPA heeft dit jaar ook een heel aantal acties ondernomen die we met onze groep hebben ondersteund. Zo was er de actie van 'Zonnige groetjes uit Brussel' waardoor er een gesprek is tot stand gekomen met de minister Alain Maron. We merken dus ook weer: l'Union fait la force!

Uitdagingen in de toekomst

We hopen dat de pandemie zo stilletjes aan zijn eind komt. We merken dat onze activistische groep klein maar sterk is. Maar het zoeken naar nieuwe leden dringt wel aan, naast een positief effect op de groepsdynamiek, weegt het ook meer op het beleid als je met meer bent.

Ten tweede zijn we aan de slag met een participatieve methodiek om zo ook eigen acties op te zetten die vanuit Change Anneessens op een co-creatieve manier tot stand komen. Het samenwerken met andere organisaties blijft wel essentieel voor onze doelstellingen. Dat blijft dus wel behouden.

Ten slotte willen we volgend jaar ook met de leden een evaluatie maken over Change Anneessens. Op die manier werken we telkens, stukje bij beetje, aan een werking die gedragen en gemaakt wordt door haar leden.

Zinneke!

In het najaar van 2019 begon het traject met Zinneke. Zinneke vzw is een organisatie die tweejaarlijks een parade organiseert in de straten van Brussel. De parade heeft meer om het lijf dan bijvoorbeeld carnavalsstoet. Elke keer ziet de parade er anders uit en wordt er rond een specifiek thema gewerkt. Dit jaar was dat 'Wolven! Au loups!' . Op een participatieve, co-creatieve manier wordt er samen met de inwoners gewerkt aan deze parade. Een doelstelling is ook om groepen bij elkaar te laten komen die elkaar normaal in het dagelijkse leven niet ontmoeten.

Met de artiesten Mohamed Allouchi en Eduard De Vos gingen we dit proces vol energie en goesting aan! De kunstenaars kwamen kennismaken en zagen direct potentieel in de bezoekers van het onthaal. Om die reden besloten we om de ateliers door te laten gaan in het onthaal, tweewekelijks op donderdag. We merkten dat er in onze bezoekers, onze habitués veel fantasie, veel inspiratie zit. Daarnaast probeerden we ook andere doelgroepen van De Buurtwinkel te betrekken bij de ateliers. Wat niet altijd een eenvoudige opgave was maar wat zeker wel voor een interessante mix zorgde. De ateliers hadden een impact op de dynamiek in het onthaal. Er werd meer verteld, mensen namen deel op verschillende niveaus: van meepraten, tot meedenken, tot het willen helpen met het verzamelen van stof, tot gewoon aanwezig zijn in de ruimte.

Met het thema 'Wolven! Au loups!' kwamen op het feit

dat een wolf een soort dualiteit bezit:

- we zijn bang van de wolf, maar de wolf is ook een majestueus wezen
- de wolf kent veel vrijheid en reist zelf over de grenzen van landen heen, tegelijk kan een wolf ook opgesloten zitten in een kooi
- het beeld dat er heerst van jongeren en van vluchtelingen, net zoals bij de wolf dat ze gevaarlijk zijn, maar eigenlijk hebben ze ongelofelijke verhalen te vertellen
- een wolf kan heel sociaal zijn en in een roedel leven, maar een wolf kan ook een eenzaam individu zijn

Spijtig genoeg is het creatief proces gestopt in maart. Na een aantal weken werd duidelijk dat de Parade niet zou doorgaan. Als alternatief zou er een 'Parade imaginaire' zijn. Elke deelnemer kon op voorhand op een antwoordapparaat een boodschap achterlaten. Hier werd dan een geluidsband van gemaakt die je live kon horen op 16

mei. Een aantal deelnemers hebben effectief gebeld naar dit nummer. Maar we merkten dat het heel moeilijk was om de mensen echt te bereiken en hen warm te maken hiernaar te bellen. Een fijne opsteker is dat we vaststelden dat er in ons onthaal heel wat potentieel zit voor toekomstige projecten.

De (on)zin van participatie aan cultuur van mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie

(Toen nog) Stagiair Ine Defieuw maakte haar eindwerk over 'De (on)zin van participatie aan cultuur van maatschappelijk kwetsbare personen. Een casestudie van de participatie aan het socio-culturele aanbod van De Buurtwinkel.'

Het gaat over hoe deelnemers betekenis geven aan de socio-culturele activiteiten van De Buurtwinkel. Ze bevroeg de bezoekers en deed een impactmeting.

De gebruikte methodiek is de Most Significant Change. Uit de bevraging van de deelnemers komen een aantal factoren naar boven die de zin tonen van de activiteiten. De belangrijkste, die mee zijn gekozen door de medewerkers, zijn hier opgesomd:

- Een engagement opnemen – iets bijdragen aan de samenleving – impact

hebben

- Ontmoeten van nieuwe mensen – vriendschappen opbouwen – een sociaal netwerk
- Zich amuseren, zot doen, lachen, zich uitleven
- Nieuwe dingen ontdekken, bijleren en grenzen verleggen

Er zijn ook een aantal aspecten die voorwaarden vormen om deel te kunnen nemen zoals:

- Praktische aspecten: de prijs en het feit dat het georganiseerd wordt
- Rekening houden met mensen – zorgen voor de mensen – iedereen is welkom

Op basis van deze impactstudie, diepte-interviews met professionals uit de socio-culturele sector en observaties van de Zinneke ateliers zijn er enkele aanbevelingen voor De Buurtwinkel geformuleerd.

3.4 Vrijwilligerswerk

Onze visie

De **vrijwilligerswerking** van De Buurtwinkel wordt actief ondersteund en omkaderd. Vaak komen vrijwilligers uit de doelgroep zelf. Zij krijgen in De Buurtwinkel de kans om hun talenten in te zetten en een actieve maatschappelijke rol op te nemen als begeleider van een activiteit of medewerker op een evenement.

De vrijwilligers worden omkaderd door een **trajectbegeleider** die samen met hen een ontwikkelingstraject opzet en hen begeleidt om verder te groeien in hun competenties. Deze trajecten zijn maatwerk en gericht op verdere ontplooiing en zelfredzaamheid, actieve maatschappelijke participatie en versterking van de maatschappelijke positie van de doelgroep.

Vrijwilligerswerk in tijden van Corona

Na de Kerstvakantie startten onze taallessen. Als vanouds werd er weer gekookt tijdens het donderdagse onthaal. Geen vuiltje aan de lucht. Tot er plots een virus ronddwaalde. Deuren dicht. Maskers op. En on-hold alle activiteiten die De Buurtwinkel kleuren, de wijk een gezicht geven, de vrijwilligers laten groeien.... Zoals zo velen zaten ook wij even met de handen in het haar.

Vanaf de start van de lockdown contacteerden we onze vrijwilligers minimaal tweewekelijks, via whatsapp of telefoon. Hoe moeilijk het ook was, we deden er alles aan om de banden met hen warm te houden. Vrijwilligers kleuren onze werking. Ze vormen een sterke kracht in het verbinden van mensen. Dit principe wordt versterkt doordat vrijwilligers bij De Buurtwinkel zélf kiezen waar en hoe ze hun talenten inzetten. We kunnen niet genoeg reclame maken voor extra volk. Wil je onze werking versterken? Contacteer ons: 02 512 69 85 of info@buurtwinkel.brussels.

4. Samenwerkingen en partnerschappen

Successen zijn vaak of zelfs meestal het product van een goede samenwerking. Voor De Buurtwinkel is dat niet anders. Zeker als kleine organisatie zijn we aangewezen op samenwerkingen en netwerken om onze missie te realiseren. Wij werken samen met verschillende organisaties op de volgende manieren:

- Expertise delen
- Partner inbedden in wijk
- Samen aanbod ontwikkelen
- Lokalen ter beschikking stellen
- Samen invloed uitoefenen

Onderstaand overzicht is niet exhaustief, maar dit zijn wel de meer structurele samenwerkingsverbanden.

Brussels Platform Armoede (BPA)

BPA is de koepel van de 7 Brusselse Verenigingen Waar Armen het Woord nemen. Veel van de acties beschreven in 3.3 zijn samenwerkingen met het BPA. Onze coördinator is voorzitter van het platform.

Brusselse Bond voor het Recht op Wonen (BBRoW)

Ons werk met bewoners en ons werk rond huisvesting vormen een voedingsbodem voor het beleidswerk van de bond. De Buurtwinkel is dan ook actief lid van de BBRoW. We namen telkens deel aan de tweemaandelijks ledenvergaderingen. De coördinator van De Buurtwinkel is co-voorzitter (samen met een Franstalige co-voorzitter) van de BBRoW, dus ook de bestuursvergaderingen stonden op de agenda.

Gemeenschapscentrum De Markten

De Buurtwinkel is lid van de Algemene Vergadering van gemeenschapscentrum De Markten in centrum Brussel. Op die manier participeren we aan het lokale Nederlandstalige cultuurbeleid en kan er een wisselwerking ontstaan. Een lid van de Algemene Vergadering van de Buurtwinkel volgt dit op en was aanwezig op de vergaderingen.

Bral.brussels

De Buurtwinkel is lid van de Algemene Vergadering van de stadsbeweging BRAL.

Surviving in Brussels

Surviving in Brussels is een organisatie die een app ontwikkelde met voorzieningen voor mensen in onzekere situaties. Het concept en de inhoud van de app is een product voor en vooral door deze mensen. De Buurtwinkel is lid van de Algemene Vergadering.

De Geïntegreerde Wijkwerkingen (GIWW)

Als GIWW is vzw Wijkpartenariaat De Schakel een zusterorganisatie van de drie andere door de VGC erkende geïntegreerde wijkwerkingen in Brussel. In 2019 werd een traject o.l.v. Marc Trullemans om het gemeenschappelijk project van de GIWW beter naar buiten te kunnen brengen, afgerond.

Er werd door de vier organisaties een agenda voor 2020 uitgewerkt, onder voorzitterschap van De Schakel (tot eind augustus) en Chambéry (vanaf september).

- Een eerste concreet plan was gesprek met VGC-collegevoorzitter Elke Van den Brandt in januari 2020 over de realisaties en uitdagingen van de GIWW.
- De verdere planning bestond uit een inlooperperiode van zes maanden waarin enkel thematisch, professioneel overleg plaatsvindt (minstens drie keer per jaar). De bedoeling was om vervolgens met de hele organisaties samenwerkingen op touw te zetten.
- In maart stond een eerste thematisch overleg gepland, dat wegens corona werd uitgesteld.
- Op 29 juni 2020 kwamen we opnieuw bij elkaar om die afgelopen periode gezamenlijk te bekijken en de draad op te pikken voor de toekomstige samenwerking. In september kwamen we virtueel samen om te kijken hoe de heropstart van de vier GIWW verliep en eventuele samenwerkingsmogelijkheden in het kader van het project 'dynamo de vie' van Chambéry te bespreken.

Sterk Sociaal Werk

De Buurtwinkel maakt deel uit van de werkgroep "Sterk Sociaal Werk Brussel", samen met enkele andere Brusselse organisaties en de afdelingen sociaal werk van hogescholen Erasmus en

Odissee. De regionale werkgroepen bereiden de volgende sociaal werk-conferentie voor die zal plaatsvinden in 2022. In maart wilden we de Brusselse sociaal werkers in de bloemetjes zetten met een feestelijke afterwork, maar deze werd geannuleerd door de corona maatregelen. In dit speciale jaar organiseerde de werkgroep op 19 november een webinar over sociaal werk in tijden van Corona. Meer dan honderd deelnemers meldden aan.

Convivence / Samenleven

De Buurtwinkel is lid van de Algemene Vergadering van organisatie Convivence / Samenleven in de Anneessenswijk. Een evident lidmaatschap gezien onze lange en nauwe samenwerkingsverband rond sociale wijkontwikkeling, dialoog met de Stad rond huisvesting en de individuele dossiers rond huisvesting die we samen opvolgen.

5. Een organisatie in ontwikkeling

5.1 Algemene Vergadering en Raad van Bestuur.

De raad van Bestuur beheert de rekeningen en bewaakt de strategische lijnen uitgezet in de jaarplanning door de Algemene Vergadering. De raad van bestuur delegeert bepaalde taken die hiermee verbonden zijn aan de coördinator. Het bestuur vergadert ongeveer om de twee maanden.

De samenstelling van de Algemene Vergadering van De Buurtwinkel was in 2020 als volgt:

- Pieter Dehon (Voorzitter)
- Wim De Ceukelaire – (Penningmeester-Secretaris van de raad van bestuur)
- Daniël Alliet (lid raad van bestuur)
- Paul Huyskens (lid raad van bestuur)
- Niels Vanspauwen (lid raad van bestuur)
- Lief Vandervoort
- Zahour Loulaji
- Liesbeth Vandevannet
- William Deraedt
- Ginette Bauwens

5.2 Personeel

Veerle Aerts – trajectcoach: Veerle is in 2019 aangeworven als halftijdse trajectcoach voor de klusjesdienst. Zij omkaderde de klusjesploeg en staat mee in voor de uitbouw van de klusjesdienst. Aangezien we in 2020 besloten meer in te zetten op het echte wijkwerk en minder op de uitbouw van enkel de klusjesdienst, is Veerle's functie deels verschoven naar die van buurtwerker.

Hakim Boumediene – voltijdse medewerker: Hakim werkte in De Buurtwinkel van september 2018 tot juli 2020 als groeps- en sociaal werker en volgde de Vereniging Waar Armen het Woord nemen op.

Ine Defieuw: volgde vanaf augustus Hakim op als verantwoordelijke medewerker VWAWN en sociaal werker.

Abdessadek (Sadek) Tafranti – voltijdse instructeur: Sadek is in dienst sinds 2007. Hij begon toen als klusjesman. Met de PIOW-erkenning is zijn functie in december 2017 veranderd naar instructeur. Hij leidt de doelgroepmedewerkers op met de focus op de technische competenties, maar ook zijn levenservaring en klare kijk op de zaken is een leerschool voor de doelgroepmedewerkers.

Emal Sherzad - voltijdse technisch medewerker: Emal is nog maar enkele jaren in ons land als erkend vluchteling. Hij werd aangeworven op 20 mei 2019 als polyvalent arbeider. Dit was zijn eerste job in België.

Maëlan Prida Fernandez - Voltijds technisch medewerker: Maëlan volgt Emal op als leerwerker. Hij is in dienst sinds oktober.

Bart Van de Ven – Coördinator: Bart werkt sinds september 2015 bij De Buurtwinkel. Hij is verantwoordelijk voor de uitbouw en de coördinatie van de geïntegreerde wijkwerking.

Stagiairs: Opleidingskansen in Brussel bieden aan studenten sociaal werk zien wij als een belangrijk onderdeel van onze opdracht. 2020 bleek een bijzonder goed jaar voor de kwaliteit van de stagiairs en dat is een dikke pluim voor onze vier toppers in dit speciale jaar: Marta, Moussa, Nawal en Ine. Ine solliciteerde na haar studies op de openstaande vacature medewerker VWAWN, was de beste kandidaat en is nu onze collega.

5.3 Een organisatie in ontwikkeling

Verbouwingen

Onze aanvraag voor de oproep “Kleine investeringen in tijden van Covid” werd goedgekeurd voor het volledige bedrag van 30.000 euro. Dit zal ons in staat stellen begin 2021 de onthaalruimte aanzienlijk uit te breiden. De werken zullen uitgevoerd worden door Casablanca.

Tijdens de werken willen we natuurlijk onze werking zo veel mogelijk kunnen voortzetten. De eerste uitwijkmogelijkheid die in het oog springt is het LDC Forum.

Venture Philanthropy Fund

Ons aanvraagdossier voor het Venture Philanthropy Fund werd geselecteerd door het Venture Philanthropy Fonds van de Koning Boudewijnstichting. Dit betekent dat we de komende maanden / jaren de mogelijkheid krijgen voor begeleiding van een externe consultant. Wij geloven sterk in onze manier van werken: over beleidsdomeinen heen, van dienstverlening tot actor binnen lokaal en bovenlokaal beleid vanuit een participatieve aanpak met aandacht voor de meest kwetsbaren. We willen nu meer kunnen betekenen voor meer mensen, onze werking verder laten groeien en uitbouwen met uiteindelijk doel onze rol in de wijk en onze maatschappelijke impact te vergroten. Het traject zal concreet van start gaan in 2021.

6. Onze context: de Anneessenswijk

De Anneessenswijk is een woonwijk met een jonge bevolking met een gemiddelde leeftijd van minder dan 34 jaar (wijkmonitoring.brussels, 2019) , een zeer grote sociale mix en hoge armoedecijfers. Het woningbestand wordt gekenmerkt door vaak te kleine en oncomfortabele woningen en grote sociale wooncomplexen. Vlakbij De Buurtwinkel staan er twee grote sociale woontorens (Gierstraat). De sociale woonwijk “Vijf Blokken” ligt op een boogscheut van de Anneessenswijk. Waar deze wijk de voorbije jaren wat achterbleef op vlak van stadsontwikkeling, kwam ze de recenter in de “frontlinie” van een aantal grote stadsontwikkelingsprojecten: de voetgangerszone, de Kanaalzone, de Zuidwijk, de toekomstige metro op de noord-zuidas,

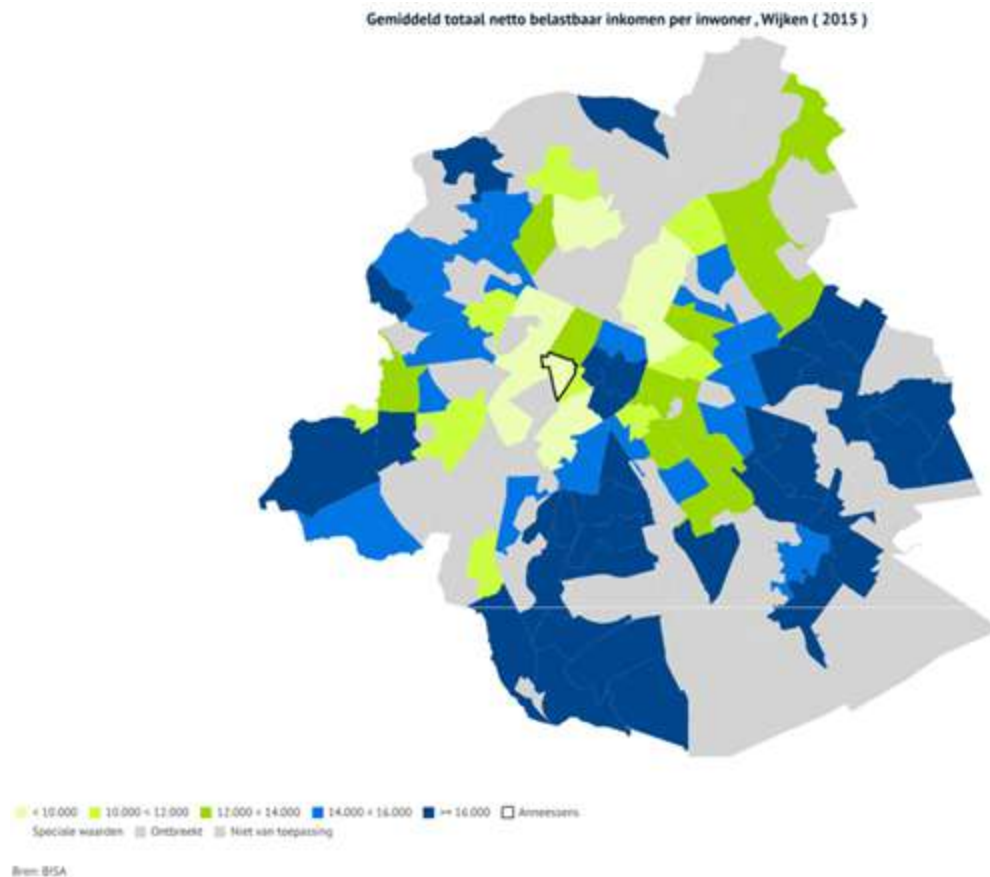
6.1 Armoede en inkomen

Volgens Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse is het gemiddeld belastbaar inkomen per inwoner van de wijk, bedroeg 9.067 EURO (BISA, 2015, zie kaart). De wijk Anneessens situeert zich daarmee bij de wijken met de laagste inkomens per inwoner. Het gewestelijke gemiddelde belastbaar inkomen per inwoner, bedroeg 13.831 EURO (BISA, 2015).

Code	Gebied	Gemiddeld belastbaar inkomen per aangifte (inkomensklassen) (€) 2015	Gemiddeld belastbaar inkomen per inwoner (inkomensklassen) (€) 2015	Mediaan belastbaar inkomen der aangiften (€) 2018	Gemiddeld belastbaar inkomen per aangifte (€) 2015	Gemiddeld belastbaar inkomen per inwoner (€) 2015	Aandeel minderjarigen dat in een huishouden zonder inkomen uit arbeid leeft (%) 2016
	Gemiddelde getoonde gebieden	/	/	/	/	/	21,94
	Gewestelijk gemiddelde	27449	13831	19723	27449	13831	16,16
	Totaal BHG	-	-	-	-	-	-
	Drempelwaarde	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar	
10	Anneessens	1	1	16038	19312	9067	21,94

Bronnen : BISA & Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium) (Fiscale statistiek van de inkomens) KS2

* ND: niet beschikbaar
* VS: Onder de drempelwaarde

Kaart 1: Gemiddeld belastbaar inkomen per inwoner

6.2 Werkloosheid en jongerenwerkloosheid in de Anneessenswijk

Het aandeel werkzoekende wijkbewoners op beroepsactieve leeftijd (18-64 jaar) bedroeg 16,70 % in 2019 (gewest: 11,38 %). Het aandeel van de jonge werkzoekende bedraagt in de wijk Anneessens 9,52 % in 2019, het gewestelijke gemiddelde bedroeg 9,63 % in datzelfde jaar.

Code	Gebied	Aandeel werkzoekenden binnen de bevolking van 18-64 jaar		Werkloosheidsgraad bij jongeren		Aandeel jongeren binnen de werkzoekenden		Aandeel langdurig werkzoekenden binnen de werkzoekenden		Aandeel bediendenprofielen binnen de werkzoekenden		Aandeel hooggevoerd binnen de werkzoekenden	
		(%) 2015	(%) 2019	(%) 2012	(%) 2019	(%) 2019	(%) 2019	(%) 2019	(%) 2018	(%) 2019	(%) 2019	(%) 2019	(%) 2019
	Gemiddelde getoonde gebieden	16,70	31,37	49,53	9,52	66,13	37,61	9,46					
	Gewestelijk gemiddelde	11,38	21,31	58,09	9,63	63,02	49,25	15,60					
	Totaal BHG	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Drempelwaarde	< 100 inwoners van 18-64 jaar	< 100 actieven	< 100 jonge actieven	< 50 werklozen	< 50 werklozen	< 50 werklozen	< 50 w					
10	Anneessens	16,70	31,37	49,53	9,52	66,13	37,61	9,46					

								Vernieuwen	Xls	PDF
Code	Gebied	Aandeel langdurig werkzoekenden binnen de werkzoekenden (%) 2019	Aandeel bediendenprofielen binnen de werkzoekenden (%) 2018	Aandeel hooggeschoolden binnen de werkzoekenden (%) 2019	Aandeel vrouwen binnen de werkzoekenden (%) 2019	Totaal aantal niet-werkende werkzoekenden 2019	Totaal aantal niet-werkende werkzoekende vrouwen 2018	Totaal aantal werklozen (M) (niet-werkende werkzoekende mannen) 2018		
Gemiddelde getoonde gebieden		66,13	37,61	9,46	41,20	/	/	/		
Gewestelijk gemiddelde		63,02	49,25	15,60	48,20	-	-	-		
Totaal BHG		*	*	*	*	88047	43188	47014		
Drmpelwaarde		< 50 werklozen	< 50 werklozen	< 50 werklozen	< 50 werklozen	< 20 werklozen	< 20 werklozen (totaal)	< 20 werklozen (totaal)		
10	Anneessens	66,13	37,61	9,46	41,20	1121	470	704		

Werkloosheid en jongerenwerkloosheid in de Anneessenswijk

	Anneessens	Gewest
Het aandeel werkloze wijkbewoners op beroep actieve leeftijd (18-64 jaar) (2019)	16.70%	11.38%
Werkloosheidsgraad (2015)	31.37%	21.37%
Het aandeel van de jongeren binnen de werkzoekende (2019)	9.52%	9.63%
Werkloosheidsgraad bij jongeren (2012)	49.53%	38.09%

6.3 Nationaliteiten in de Anneessenswijk

De Anneessenswijk kent verschillende nationaliteiten (2016): 60,8% heeft de Belgische nationaliteit (gewest: 65,2%), een hoog aandeel inwoners met Marokkaanse nationaliteit van 10,7% (gewest: 3,1%) en 3,5% (gewest: 2,4%) heeft de Spaanse nationaliteit.

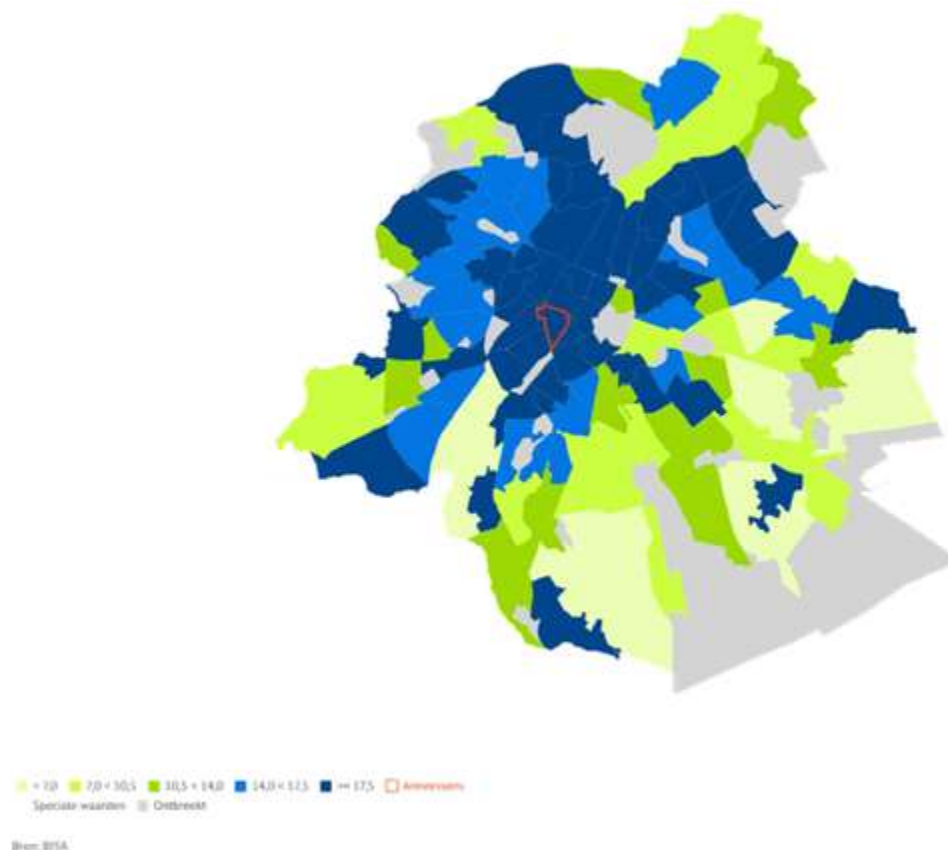
[Vernieuwen](#)

Code	Gebied	Aandeel van Europa van 15 (zonder België) (%) 2019	Aandeel van de nieuwe lidstaten van de EU (toegetreten in 2004-2007-2013) (%) 2019	Aandeel van de rest Europa (zonder EU28) (%) 2019	Aandeel OESO-landen (behalve Europa, Turkije en Latijns-Amerika) (%) 2015	Aandeel van Noord-Afrika (%) 2019	Aandeel van de Turken (%) 2015	Aandeel van Latijns-Amerika (%) 2019	Aandeel van Sub-Saharisch Afrika (%) 2019	Aandeel andere landen (%) 2019	Aandeel Fransen (%) 2019	Totaal jaar vreemdeli (Aantal personen) 2016
Gemiddelde getoonde gebieden		12,85	3,46	0,77	0,38	10,20	0,12	0,78	5,60	3,03	4,08	/
Gewestelijk gemiddelde		15,85	7,23	0,97	0,64	3,35	0,71	0,77	2,28	3,13	5,31	-
Totaal BHG		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	411075
Drempelwaarde		< 200 inwoners	< 200 inwoners	<200 inwoners	<200 inwoners	< 200 inwoners	< 200 inwoners	<200 inwoners	<200 inwoners	<200 inwoners	< 200 inwoners	< 50 inwo
10	Anneessens	12,85	3,46	0,77	0,38	10,20	0,12	0,78	5,60	3,03	4,08	4092

Nationaliteiten in de Anneessenswijk		
	Anneessens (%)	Gewest (%)
Aandeel van Europa van 15 (zonder België) (2019)	12.85%	15.85%
Aandeel van de Noord-Afrika	10.20%	3.35%
Aandeel van de Sub-Saharisch Afrika	5.60%	2.28%
Aandeel Fransen	4.08%	5.31%

6.4 Huishoudens en kinderarmoede

De kinderarmoedeindicatoren tonen aan dat zowel Anneessens als stad Brussel een vrij hoge kinderarmoede tonen. Iets meer dan één op de vijf kinderen (22,4%) leeft in een gezin zonder inkomen uit arbeid (2013, kaart). In de Stad Brussel bedraagt het aandeel alleenstaande ouders met kinderen van 0 tot 3 jaar 18,6% (2017, tabel). In vier op de tien van de huishoudens met kinderen van 0 tot en met 3 jaar, heeft geen van de ouders een EU-nationaliteit (2017, tabel).

Kaart 2: Het aandeel minderjarigen dat in een huishouden zonder inkomen uit arbeid leeft, wijken, 2013

De kansarmoede-index van Kind en Gezin voor de stad Brussel, is de vierde hoogste in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met 32,2%. De index beschouwt kinderen 'in kansarmoede' als ze zwak scoren op drie of meer van volgende criteria: maandinkomen gezin, opleiding ouders, stimulatie-niveau van de kinderen, arbeidssituatie ouders, huisvesting en gezondheid.

Verder wordt gekeken naar de gemiddelde onderwijs-kansarmoede-indicator (OKI). Dit is het gemiddelde aantal van volgende risicokenmerken per leerling: laag opleidingsniveau moeder,

gezinstaal niet Nederlands, buurt met hoge mate van schoolse vertraging en schooltoelage. Voor Brussel bedraagt de gemiddelde OKI 2,5 voor het kleuteronderwijs in het schooljaar 2016-2017. (onderwijs en vorming).

Overzicht van de armoede-indicatoren - Stad Brussel

Aandeel huishoudens met kinderen van 0 tot en met 3 jaar: niet-EU [%] [2017]	40,8%
Kansarmoede-index Kind en Gezin [%] [2019]	32,1%
Aandeel alleenstaande ouders met kinderen van 0 tot en met 3 jaar [%] [2017]	18,6%
Aantal individueel begunstigden (equivalent) leefloon (categorie gezinslast) t.o.v. 0-17 jaar [%] [2016]	6,5%
Gemiddelde OKI: kleuteronderwijs [aantal] [2016-2017]	2,50

Huishoudens en kinderarmoede		
	Anneessens (%)	Gewest (%)

Aandeel alleenwonenden jonger dan 30 jaar in het totaal aantal private huishoudens (2019)	13.09%	7.88%
Aandeel huishoudens met kinderen van 0 tot en met 3jaar: niet-EU (20		
Aandeel alleenstaande ouders met kinderen van 0 tot en met 3 jaar(2019)		
Aantal individueel begunstigten (equivalent) leefloon (categorie gezinslast) t.o.v. 0-17 jaar [%] [2016]		
Gemiddelde OKI: kleuteronderwijs [aantal]		
Kansarmoede-index Kind en Gezin (2019)	32.1%=> Brussel	29.7%

Vernieuwen

Xls PDF

Code	Gebied	Aandeel alleenwonenden jonger dan 30 jaar in het totaal aantal private huishoudens (%) 2019	Aandeel alleenwonenden van 30 jaar en meer in het totaal aantal private huishoudens (%) 2019	Aandeel alleenwonenden van 65 jaar en meer in het totaal aantal private huishoudens (%) 2019	Aandeel koppels met kinderen in het totaal aantal private huishoudens (%) 2019	Aandeel koppels zonder kinderen in het totaal aantal private huishoudens (%) 2019	Aandeel alleenstaande ouders in het totaal aantal private huishoudens (%) 2019	Aandeel alleenwonenden onder de 18-29 jarigen (%) 2019	Aandeel alleenwonenden onder de 65 jaar (%) 2019
Gemiddelde getoonde gebieden		13,09	37,33	5,74	22,77	10,66	11,42	28,97	34,77
Gewestelijk gemiddelde		7,88	38,00	11,44	24,07	14,84	11,63	21,00	39,73
Totaal BHG		-	-	-	-	-	-	-	-
Drempelwaarde		< 200 inwoners	< 200 inwoners	< 200 inwoners	< 200 inwoners	< 200 inwoners	< 200 inwoners	< 200 inwoners	< 200 inwoners
10	Anneessens	13,09	37,33	5,74	22,77	10,66	11,42	28,97	34,77

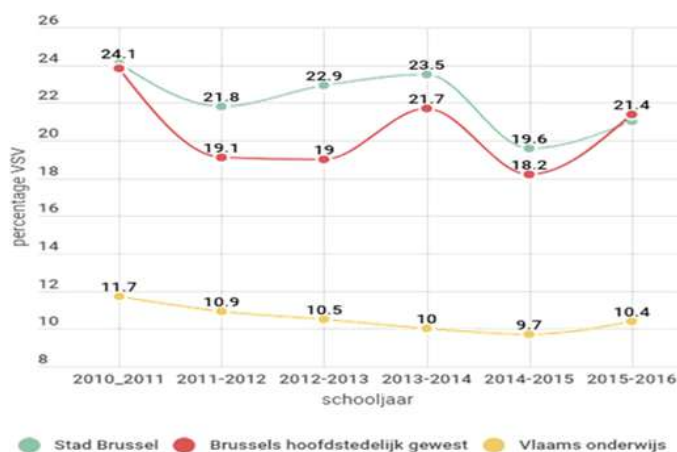
Code	Gebied	Aandeel alleenwonenden onder de bevolking van 65 jaar en meer (%) 2019	Aandeel vrouwen van 20-59 jaar in koppel met kinderen onder de totale vrouwelijke bevolking van 20-59 jaar) (%) 2019	Aandeel vrouwen van 20-49 jaar in koppel zonder kinderen (opvrouwen van 20-49 jaar) (%) 2019	Aandeel vrouwen van 60 jaar en meer in koppel zonder kinderen onder de vrouwelijke bevolking van 60 jaar en meer (%) 2019	Aandeel alleenstaande moeders van 20-49 jaar (op vrouwen van 20-49 jaar) (%) 2019	Gemiddelde grootte van de private huishoudens 2019	Private huishoudensdichtheid (huishoudens/km²) 2019	Totaal aant: private huishouden 2019
	Gemiddelde getoonde gebieden	34,77	33,43	12,43	22,43	11,69	2,23	10128,68	/
	Gewestelijk gemiddelde	39,73	35,70	12,71	27,90	11,92	2,17	3393,94	-
	Totaal BHG	-	-	-	-	-	-	-	551243
	Drempelwaarde	< 200 inwoners	< 200 inwoners	< 200 inwoners	< 200 inwoners	< 200 inwoners	< 200 inwoners	< 200 inwoners	
10	Anneessens	34,77	33,43	12,43	22,43	11,69	2,23	10128,68	4492

Bronnen :

* ND: niet beschikbaar

6.5 Vroegtijdig schoolverlaten

Het percentage vroegtijdige schoolverlaters, woonachtig te Brussel, evolueert naar het gewestelijke cijfer (grafiek 1). Dat percentage is dubbel zo hoog als dat voor het gehele Vlaamse onderwijs. In schooljaar 2015-2016 bedroeg het percentage voor Brussel exact 21,0 % (niet zichtbaar op grafiek 1).

Grafiek 1: Percentage vroegtijdige schoolverlaters in de Stad Brussel, ten opzichte van het Vlaamse en het Brusselse percentage - Bron:

<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/vroegtijdig-schoolverlaten-in-het-vlaams-secundair-onderwijs>

7. Uitkijken naar 2021 !

Inderdaad, 2021 zal een belangrijk jaar worden. Eerst en vooral: het zal het jaar zijn waar de mensheid hopelijk het Coronavirus onder controle krijgt en alles weer naar normaal zal evolueren.

De Buurtwinkel zal ook een paar sprongen voorwaarts maken in 2021. Het consultancy traject in samenwerking met het Venture Philanthropy Fund van de Koning Boudewijnstichting zal in het begin van het jaar van start gaan. De resultaten van dit denkproces met personeel, bestuur en verschillende stakeholders van onze organisatie zullen na de zomer geïmplementeerd worden in strakke keuzes, een sterke identiteit en een grotere impact in de wijk via een meerjarenplan en communicatieplan.

We zullen niet enkel aan de spreekwoordelijke software van De Buurtwinkel werken in 2021, maar eveneens aan de “hardware”. Dankzij de steun van het Vlaams Brusselfonds zullen we in het voorjaar onze onthaalruimte een serieuze make-over geven. Alle binnenmuren moeten eruit, zodat we optimaal kunnen gebruik maken van de meer dan 100m² grondoppervlakte van ons gebouw om meer mensen op een kwaliteitsvolle manier te onthalen.

De Buurtwinkel zal een belangrijke rol spelen in het beheer van meerdere buurttuinen van het Groen-Blauw Netwerk in samenwerking met Atelier Groot Eiland. Dit betekent een belangrijke wending binnen onze werking, maar wij zien veel mogelijkheden in het samenspel tussen vergroenen van de (semi-)publieke ruimte en duurzaam buurtwerk. Brussel is een groene stad, maar het groen is ongelijk verdeeld. Anneessens is één van de minder bedeelde wijken wat dat betreft, dus we zien dit als een belangrijke opportuniteit om de levenskwaliteit van de buurtbewoners te verbeteren. Bovendien draagt dit project bij tot de sensibilisering rond gezonde voeding en korte keten.

We zullen beginnen met het vergroenen met eetbaar groen van de Pottenbakkerssteeg naar de Buurtwinkel om vervolgens de Lemonnierlaan over te steken om in een voor ons nieuwe wijk, nl “Jonction”, de straten rond de Noord-Zuidverbinding, het beheer van de tuin van het woonzorgcentrum “Ter Ursulinen” in beheer te nemen, met de deskundige medewerking van Atelier Groot Eiland. Een nieuw en interessant avontuur voor onze werking dient zich hiermee aan !

See you in 2021 !